farní sbor ČCE **U Salvátora**

říjen 2026

Sborový list k Díkčinění

Díky za všechny věrné druhy,
díky, ó Pane, za tvůj lid.
Díky, že všechny křivdy, dluhy
mohu odpustit.

Díky...

Začínající podzim je tradičně časem Díkuvzdání. Souvisí to s tím, že po většinu času své existence církev žila v podmínkách, kde převažoval zemědělský rytmus života. A když nebylo ani sucho ani krupobití, a úroda byla pod střechou, byl to ten nejpříhodnější čas projevit vděčnost. Koneckonců, tuhle vděčnost odrážejí už mnohé biblické žalmy, které velebí Hospodina jako dárce dobré úrody, když jeho požehnání skrápí i brázdy a záhony, kde roste naše obživa. I ve světě, kde se podle nejednoho z dětí rohlíky a chleba „vyrábějí v supermarketu" a kde nám chybí bezprostřední zkušenost s vlivem počasí na úrodu (proto se radujeme z modré oblohy, i když např. letos představuje hrozbu stále hlubšího sucha), je dobré užitečné připomenout si s vděčností, že zajištění našich základních potřeb není kdovíjaká samozřejmost. Tahle vděčnost navíc brání tomu, aby se naše lidství zploštilo do konzumentské bezduchosti – a lhostejnosti, která se přestala ptát po souvislostech našeho dostatku.

V oblíbené písni *Díky* se ovšem téma vděčnosti rozšiřuje. O aspekty sociální, resp. komunitní – jako vděčnost za společenství, za vztahy, které můžeme navazovat, objevovat a které nás nesou. Za možnost opustit samotu a vydělenost, jejíž hrozba nabývá v této době nových a nových podob. S touhle vděčností můžeme myslet třeba na salvátorské tábory, kde k sobě nalézají vztah děti z různých prostředí a v posledních letech i různých zemí. A proto také, jako výraz vděčnosti, přinášíme vzpomínku na zesnulé sestry a bratra.

A nakonec nás ona píseň vede k vděčnost za to, „že jsi všem přines spásu". To nám tuto neděli připomene mj. stůl Kristův. Stůl toho, který sebe sama rozdal, aby nás zbohatil. Stůl, který vytváří společenství a pouta mezi lidmi jinak tak rozdílnými. Stůl toho, jehož příběh ukazuje, že poslední slovo nemá sobectví a hamounství, ale milosrdenství a sdílení z lásky.

Tomáš Trusina, farář

Nakladatelství EMAN nabízí

Nico ter Linden, Povídá se... podle moudrých spisů Izraele

Poezie biblických žalmů, knihy moudrosti i příběhy z dob obnovy Jeruzaléma a zápasů židovské komunity proti násilné helénizaci. Část Starého zákona zvaná Spisy v podání inspirovaného nizozemského interpreta biblických textů. Žalmy, Přísloví, Jób, Velepíseň, Rút, Pláč, Daniel, Ezdráš a j.

Salvátorské léto a podzim

Letos na táboře ve Strměchách

Letos na táboře ve Strměchách (19.–26.července) jsme s dětmi putovali s Abrahámem a jeho rodinou a objevovali jejich a náš vztah s Hospodinem. Letos nás bylo neobvykle hodně, přijelo k nám 25 dětí, ale o to více smíchu zaznívalo starou strměšskou farou. Děti se musely potýkat s morálními dilematy podobně jako Lot, přežít zápasy a duely s ručně vyrobenými meči, sehrát divadlo vyprávějící příběh Sáry a Hagar, najít Lota v Sodomě (Pelhřimově) a mnoho dalšího.

Tým vedoucích letos přivítal mnoho nových praktikantů, kteří se s nadšením zapojili do organizace tábora a do vedení dětí na pouti s Abrahámem. Děkujeme jak dětem, tak vedoucím za odvahu pustit se do nových výzev a dobrodružství v našem veselém společenství.

Tak jako každý rok nás příběhem provázela písnička, letos se stejným jménem jako hrdina celého příběhu „Abrahám“. Všichni na závěrečné slavnostní hostině dostali vlastní výtisk, aby je mohla provázet po celý rok, až do dalšího tábora. Těšíme se, až se všichni zase uvidíme během roku na Víkendovkách, kde bude náš příběh pokračovat.

Tóňa Moravcová

Ve světě Pána prstenů podruhé, aneb tábor v Hradišti

V letošním roce jsme s dětmi prožili další dobrodružství inspirované světem Pána prstenů – tentokrát jsme se vydali do druhého dílu, Dvou věží. Na několik dní jsme se ocitli ve Středozemi, kde na nás čekali skřeti, bitvy, putování močály, Glum i cesta až k samotnému Mordoru.

Hned na začátku jsme pomáhali osvobodit Rohany a postavit se proti Železnému pasu. Děti se rozdělily do týmů, vyráběly si kostýmy z přírodnin a během odpoledních her se snažily dobývat území a získat převahu nad nepřítelem. Nechybělo ani setkání s Gandalfem a osvobození krále Théodena z Grímovy moci. Celé dobrodruž-

ství vyvrcholilo velkou bitvou o Hlásku, po které jsme se vydali až k Železnému pasu a zúčtovali se Sarumanem. Další část příběhu patřila Frodovi a Samovi. Na jejich cestě je sledoval Glum, kterého se nám podařilo přemoci a nakonec získat jako průvodce. Společně jsme se vydali přes močály, kde číhalo nebezpečí na každém kroku. Nechyběla ani noční hra, při které mrtví z bažin lákali Froda do vody. Po dni plném odpočinku a vyrábění – kdy vznikaly zbraně, štíty, náramky a další výrobky – jsme se znovu vydali na cestu. Děti se také zapojily do chodu celého tábora formou služeb a pomáhaly tak s každodenními povinnostmi. I díky tomu jsme mohli tábor společně tvořit nejen jako účastníci, ale jako jeden tým.

Cesta vyvrcholila u Minas Morgul a v tunelu, kde na nás číhala obávaná Odula. Díky světlu od Galadriel se Samovi podařilo překonat Gluma i samotnou Odulu. Když se zdálo, že je Frodo ztracený, Sam se nevzdal a vydal se svého přítele zachránit. Nakonec byl však Frodo unesen skřety. V poslední den jsme proto sledovali Sama, jak se vydává po stopách skřetů, aby Froda zachránil. A protože žádné velké dobrodružství nemůže skončit jen tak, celý tábor jsme zakončili společnou závěrečnou oslavou.

Kromě táborových her a dobrodružství jsme také několikrát večer zavítali do kostela. Každý den jsme naslouchali příběhům proti strachu inspirovaným biblickým Danielem a večer zakončovali u ohýnku,

kde jsme si s kytarou zpívali, povídali a užívali si společný čas. Právě tyto chvíle patřily k těm nejhezčím okamžikům celého tábora.

Celý týden byl plný dobrodružství, týmové spolupráce, tvoření, smíchu a odvahy. Děti si mohly nejen užít příběh Pána prstenů, ale také zažít, že stejně jako ve Středozemi je i v životě důležité nevzdávat se, pomáhat druhým a držet při sobě.

Děkujeme všem dětem za jejich nadšení, fantazii a odvahu. Děkujeme také rodičům za důvěru a podporu. A velký dík patří všem vedoucím a farářům, kteří do tábora vložili svůj čas, energii a srdce. Díky vám všem jsme mohli společně prožít další krásné dobrodružství ve Středozemi.

Joska Čejková

Zpěvácké soustředění v Příchovicích

Už 20. soustředění (podle někoho 22. :-) salvátorského pěveckého sboru se konalo od čtvrtka 20.8. do neděle 23.8 v Příchovicích v Jizerkách. Účastnili se oba salvátorští faráři Tomáš Trusina a Dalibor Antalík. Zkoušelo se v pátek a v sobotu vždy dopoledne a odpoledne, večer se debatovalo a zpívalo s kytarami u ohně. Při nedělních službách Božích v Tesařovské kapli, zaplněné pravidelnými i příležitostnými návštěvníky, kázal Tomáš Trusina. Sbor se tak nachystal na novou sezónu. A těšíme se, že ho uslyšíme o nešporách a třeba i jindy. A H. Voverkové děkujeme za její neutuchající pohostinnost na chalupě v Jizerkách.

(red.)

Potáborová neděle

Na neděli 20. září jsme, povzbuzeni tím, jak se vydařily letní tábory, naplánovali "potáborovou neděli". Pozvali jsme děti z obou salvátorských táborů. Program připravovali spojenými silami vedoucí z obou táborů. Dětí přišlo sedmnáct. Nejprve sledovaly poslední z Danielových příběhů, který jsme nestihli v Hradišti. Pak se veselily na terase, posilnily se a vyrazily do města pátrat po lvech, krmení pro lvy a přitom plnily další úkoly. Nakonec nakrmily samy sebe na grilovačce v Přístavu 1860.

Děkujeme všem, kdo pomohli neděli připravit, přivezli děti z dálky, nachystali pohoštění nebo grilovačku. Díky vedoucím, které to všechno celý den táhly. Doufáme, že se nám podobnou akci, která propojuje víc děti z táborů a náš sbor, podaří po čase zase zopakovat.

Mimochodem, zkoušeli jste někdy spočítat všechny lvy, kolem kterých chodíte třeba do kostela?

T.

Moc předivná je obestírá

V neděli 10. května jsme při bohoslužbách zpívali dvě „písně popravených“, Moc předivnou Dietriecha Bonhoeffera a Modlitbu Thomase Moora (Svítá 56). Takhle ty písně nazývala Blanka Zychová. Jako člověk s historickým vzdělkáním totiž sledovala nejen texty, ale připomínala i okolnosti jejich vzniku. Takto se s ní loučil Dalibor Antalík:

Blanka Zychová zemřela ve čtvrtek 16. dubna letošního roku ve věku 86 let. Narodila se 28. února 1940 do evangelické rodiny, která bydlela v Kamzíkové ulici nedaleko Staroměstského náměstí. V našem farním sboru U Salvátora byla pokřtěna, po létech v něm byla i konfirmována. Poté se rychle zapojila do místního sdružení mládeže. Tehdejší farář Krejčí ji záhy vyzval, aby kandidovala na presbyterku sboru a v salvátorském staršovstvu zastupovala nejmladší generaci. Stalo se. A tak Blanka pracovala pro náš sbor jako presbyterka hned několik desetiletí. Zároveň jí byla svěřena práce v tzv. nedělní škole, kde se snažila inspirovat k víře ty nejmenší z našich řad. Já jsem ji osobně poznal až ve věku seniorském. A poznal jsem ji jako takovou živou paměť tohoto sboru. Proto se mohla v posledních desetiletích tak účinně zapojit do práce našeho odboru tzv. Křesťanské služby. Pamatovala si příběhy hned několika generací místních evangelíků. Zkrátka, Salvátor jí přirostl k srdci – tento kostel a společenství v něm. Byl to její domov.

9. června jsme se v zaplněném salvátorském kostele loučili s **Ljubou Svatošovou**, která zemřela 29. května ve věku 88 let. Narodila se jako druhá ze čtyř dětí Ljuby a Jiřího Slavíčkových. Dětství a dospívání prožívala mezi pražským bytem ve Všehrdově a vskutku spartánskou chalupou v Líšnici. Rodina se totiž po smrti otce protloukala chudobněji než leckteří tehdejší proletáři. Zas se díky tomu se dostala na gymnázium v Příbrami, odkud teprve přešla do Prahy, kam by za poúnorových poměrů sotva dostala doporučení. Možná i právě díky tomu poznávala, jak důležitou výbavou je vytrvalá láska, trpělivá a všímavá, když

poměry okolo hází klacky pod nohy. Takhle ji Ljuba potkávala v salvátorském společenství, kam rodina patřila. Nejen, že tu byla pokřtěná a konfirmovaná, ale především tu patřila do společenství mládeže, kde se vedly debaty o bibli, o víře i kultuře. S mládeží jezdila na brigády, kde se potkala s Jirkou Svatošem, za něhož se provdala a prožila dlouhý bohatě naplněný život. Láska je také zvídavá a má zájem a nebojí se. A tak k těm společným letům patřilo i objevování zemí a míst za komunistů zapovězených. Se Zdenou Kučerovou a dalšími přáteli sjezdili po převratu celou Evropu včetně Islandu. A protože si z rodiny odnesla lásku ke sportu, se spolužáky z vysoké jezdili na vodu, s rodinou, salvátorskými i dalšími přáteli na lyže. Ale ona trpělivost a výdrž lásky se nejvíc projevovala v zájmu o lidi. Zůstávala věrná přátelům z mládí, a z toho, že na lidi nezapomíná, těžilo i zdejší sborové společenství. Sloužila po léta v křesťanské službě, a spoluorganizovala pravidelná setkání sdružených z oněch tak nepřejících 50. let. O lidi ze sboru se živě zajímala, i když už sem nemohla úplně pravidelně docházet. A když ji pak s postupujícím věkem dohánělа čím dál větší tělesná křehkost – úrazy, pády, směla se svěřit péči rodiny, která ji doprovodila až do samého konce.

A 6. června zemřel ve věku nedožitých 65 let **Pavel Urban**, s nímž jsme se u Salvátora rozloučili 18. června. Připomínat nám ho bude „bachovský“ zvuk, resp. dispozice našich rekonstruovaných varhan. Na jejich rekonstrukci spolupracoval nejen s pozoruhodným nasazením, ale především s rychle nabytou důkladnou erudicí, díky níž komisi pro rekonstrukci přesvědčil, že rekonstrukce má dát našim varhanám právě onu bachovskou dispozici. Proto si tento nástroj oblíbili především varhaníci, kteří interpretují skladatele 17.-18. století, ale zrovna tak i ti, kdo experimentují se současným zvukem. Pavel jim byl zdatným partnerem, pokud jde o hudební a varhanářskou teorii. Ale pravidelně též spoluorganizoval naše varhanní podvečery. U Salvátora se v 80. letech aktivně zapojil do práce mládeže, pak se tu objevoval příležitostně, ale od doby zmíněné rekonstrukce se podílel i na práci staršovstva. Pa-

matoval si spoustu údajů z biblické archeologie i obecné historie, ještě v nemocnici mne „zkoušel“ ze vztahu Husa a Luthera a poučoval o významu maršála Suvorova. Ale také jsme si, slovy jeho oblíbené kralické bible, směli připomenout, co to znamená, že Hospodin jest můj pastýř i v údolí stínu smrti.

Společenství církve – a také příběh a paměť sboru, včetně toho našeho – tvoří konkrétní lidé se svými příběhy, vztahy, obdarováním a ovšem i rozpory či nejednoznačností. Děkujeme za to, čím obohatili náš pospolitý život.

A za to, že je smíme svěřit lásce Boží, která přesahuje obzor naší konečnosti.
T.

Pravidelně na podzim…

Úterní Kavárnička
pokračuje díky obětavé službě Evy Mráčkové. Máme radost z tváří, s nimiž se pravidelně setkáváme, i z těch, kdo toto společenství občas rozšíří. Letos jsme začali číst paměti Hebe Kohlbrugge, inspirativní příběh Holanďanky, která odmítala podřídit se jak nacistům, tak poválečné železné oponě, a hledala, jak proniknout ke křesťanům na Východě s konkrétní pomocí. Zveme všechny, kdo mají v úterý čas a chuť si přijít popovídat, vyslechnout krátký program, zazpívat písničky ze Svítáku nebo jen najít chvíli v teple s milými lidmi.

Biblické hodiny s prorokem Izaiášem
Na úterních biblických hodinách od září společně probíráme knihu proroka Izaiáše. Spis nesmlouvavé kritiky zlořádů, ale i pozoruhodně silné útěchy, když už chce Boží lid všechno zabalit. Setkáváme se s prorockými písničkami, a mj. si uvědomujeme, jak zkušenosti a poselství proroka ovlivňuje třeba i naše bohoslužby. Rozhovory nad biblickou zvěstí i naším porozuměním

a otázkami bývají podnětné. A zveme i vás, kdo se na tato "setkání nad Biblí" dostanete jen příležitostně.

Salvátorské varhanní nešpory
dál připravují náš vrchní varhaník L. Vendl s p. prof. Horou vždy na první středu v měsíci. Opět připravili program, v němž můžeme slyšet nadané známější i méně známé varhaníky, a zejména neotřelý repertoár od renesančních skladatelů po ty nejsoučasnější. Nelze než si trochu povzdechnout, že o tuto ojedinělou koncertní řadu nemáme v našem sboru přece trochu větší zájem. Pozvání pravidelně dostáváte v našem newsletteru.

Sobotní nábožka
se budou konat o sobotách 10. října a 7. listopadu. Navážeme na Zástup svědků. Setkání jsou určena předškolním a mladším školním dětem. O prosincových sobotách navážeme nácvikem vánoční hry.

Víkendovku dětí
plánujeme na víkend 16.-18. října opět ve Strměchách. Program bude táborový - příběh o hledání nevěsty pro Izáka, písničky, hry, oheň a nedělní dětské bohoslužby. Zveme další děti, ať se připojí, málokdo zatím z víkendovky odjel zklamaný.

Konfirmační a pokonfirmační setkání
budou pokračovat formou sobotních konfirmačních soustředění. Konfirmandky jsou zvány i na víkendovku. Konfirmační sobota bude připravena na 28. listopadu. Pokračujeme i s pokonfirmačním setkáváním teenagerů, k nimž se snad připojili další zájemci. Setkáváme se 14denně v úterý odpoledne. Přicházejí sem i starší zájemci o křest či konfirmaci.

Individuální katecheze dospělých
patří k radostným povinnostem salvátorských farářů. V současné době připravujeme ke křtu tři dospělé zájemce a těšíme se na další. Přípravu "šijeme na tělo" každému individuálně. Někdo je totiž ve věcech víry nepopsaným listem, někdo už má takové znalosti, že svými otázkami a podněty zaskočí i faráře.

Kapitoly z dějin náboženství
připravované Daliborem Antalíkem pokračují v říjnu seriálem o náboženství Seveřanů a Germánů. Setkání se konají ve čtvrtek 17.30 v knihovně.

Nakladatelství EMAN nabízí

Miloslav Kopřiva, Nikoli aby, ale protože

Krátké úvahy na adventní, vánoční a novoroční témata.

Služby Boží a další shromáždění

Díkčinění 4. 10. 10.00.
Bohoslužby s večeří Páně vede D. Antalík

Kavárnička každé úterý od 15.30.

Biblická hodina s Izaiášem každé úterý od 18.30.
Ve výladech se střídají Tomáš Trusina a Dalibor Antalík.

Kapitoly z dějin náboženství.
1., 8., 15. a 22. října od 17,30. Výklady o náboženství Germánů a Seveřanů vede Dalibor Antalík

Podzimní víkendovka ve Strměchách
od pátku do neděle 16.-18. října

Konfirmační sobota 28. listopadu.

Setkání sdružených po XX letech, sobota 7. 11. 14,30.
Programem provází Tomáš Trusina.

Kontakty:
farář Tomáš Trusina 607 588 618, trusina@volny.cz; farář Dalibor Antalík: 731 733 577, dalibor.antalik@ff.cuni.cz; kurátorka Helena Voverková: 731 620 239, helena.voverkova@evangnet.cz
Kancelář: kancelar@kostelusalvatora.cz; sborová sestra a pokladní: 724 309 323; Helena Voverková, koordinátorka pronájmů kostela: 731 620 239; **Návštěvní hodiny v kostele:** úterý 9–12 hod. a čtvrtek 16–18.00.
Osobní rozhovor, návštěvu do rodiny nebo do nemocnice lze domluvit telefonicky či e-mailem přímo s některým z farářů nebo sborovou sestrou.
Pro zájemce nabízíme i individuální přípravu ke křtu či rozhovor o otázkách víry.
Aktuální informace i odkazy na youtube a j. najdete na sborovém webu **http://salvator.evangnet.cz** nebo na facebooku.
Sledujte https://www.kostelusalvatora.cz/ a youtube kanál Evangelický Salvátor.

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 1, Staré Město, Praha 1, Salvátorská 1045/1, 110 00 Praha 1, IČ: 45701814. Určeno pro vnitřní potřebu, neprodejné.